

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 296 | Tarih 16-22 Şubat

Keyfi Gözaltı ve Tutuklamalar

Hafta boyunca savcılar en az 96 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

17 Şubat: Türk makamları, Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla çok sayıda ilde düzenlenen eş zamanlı operasyonlarda 148 kişiyi [gözültüne](#) aldı, 52 kişiyi tutukladı.

Zorla Kaybedilmeler

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunc](#)'tan bir haber alınmadı. Tunc'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

Toplantı ve Örgütlenme Özgürlüğü

20 Şubat: DEM Parti, Suriye'de Kürt öncülüğündeki güçlere yönelik bir operasyonla bağlantılı sosyal medya paylaşımları ve [protestolar](#) nedeniyle Ocak ayında en az 99 çocuğun gözültüne alındığını, 25'inin tutuklandığını ve

çıplak arama, kötü muamele ve avukata erişim kısıtlamaları iddialarının bulunduğunu açıkladı.

İfade ve Basın Özgürlüğü

16 Şubat: Parlamento gündemine gelmesi beklenen bir [yasa teklifi](#)nin, sosyal medya kullanıcıları için kimlik doğrulamasını zorunlu kılacağı, 15 yaş altına hesap açmayı yasaklayacağı, mahkeme kararı olmaksızın hızlı idari içerik kaldırma imkânı tanıyacağı ve yükümlülüklerle uymayan platformlara bant daraltma cezaları öngöreceği bildirildi.

18 Şubat: [Karikatürist](#) Öznur Kalender, yılbaşı temalı bir karikatürde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Noel Baba'nın çuvalındaki figürler arasında tasvir ettiği gerekçesiyle Ankara'da "cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla gözültüne alındı.

20 Şubat: İstanbul'daki bir mahkeme, Deutsche Welle Türkçe muhabiri Alican Uludağ'ın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik tekrarlanan aleni hakaret içerdiği değerlendirilen 22 sosyal medya paylaşımı nedeniyle [tutuklanmasına](#) karar verdi.

Seyahat Özgürlüğü

20 Şubat: Siyasi tutukluların cezaevi koşullarını incelemek amacıyla ülkeye gelen İtalya, Fransa, İspanya, Belçika ve Rusya'dan altı Avrupalı aktivist gözültüne alındı ve [sınır dışı](#) süreci başlatıldı.

Yargı Bağımsızlığı ve Hukuk Devleti

16 Şubat: Türkiye'deki 83 barodan 80'i, Adalet Bakanı Akın Gürlek'in tutukluların [avukatlara erişimini](#) kısıtlama

önerisini kınayarak, gizli görüşmelerin sınırlandırılmasının savunma hakkını koruyan anayasal ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi güvencelerini ihlal edeceği ve yargı bağımsızlığını daha da zayıflatacağı uyarısında bulundu.

19 Şubat: İzmir’de bir avukat, müvekkilinin işkence iddialarının sorgu tutanağına geçirilmesini talep ettiği için “kamu görevlisine iftira” suçlamasıyla kısa süreliğine [gözaltına](#) alındı.

20 Şubat: Uluslararası Gazeteciler Federasyonu, bir gazetecinin Uluslararası Basın Kartı için yaptığı 350 liralık ödemenin, Ezilenlerin Sosyalist Partisi ile bağlantı iddiaları kapsamında yürütülen soruşturmada terör [delili](#) olarak gösterilmesini kınayarak bunun rutin sendikal faaliyetin tehlikeli bir şekilde çarpıtılması olduğunu belirtti.

Kürt Azınlık

19 Şubat: Kürt gazeteci Ceylan Şahinli, Aralık 2024’te Suruç’ta insansız hava aracı saldırısında hayatını kaybeden iki meslektaşı için düzenlenen anmaya katıldığı gerekçesiyle Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nu ihlal etmekle suçlanarak üç yıla kadar [hapis](#) istemiyle hakkında iddianame düzenlendi.

İşkence ve Kötü Muamele

19 Şubat: Gülen hareketi bağlantısı iddiasıyla tutuklu bulunan 72 yaşındaki Abdullah Tırpan’ın, ciddi [sağlık sorunlarına](#) ve çok sayıda revire başvurusuna rağmen cezasının sağlık gerekçesiyle ertelenmesi talebinin reddedilmesinin ardından konuşma yetisini kaybettiği ve tekrarlayan sağlık krizleri geçirdiği bildirildi.

20 Şubat: Antalya’da Gülen hareketiyle bağlantı iddiasıyla tutuklu bulunan eski fizik öğretmeni Asuman Birinci’nin, hemoglobin düzeyi 6.8 g/dL olarak ölçülen ağır anemiye rağmen acil tedaviye erişiminin sağlanmadığı, eşinin ise 21 aylık tutukluluk süresince [sağlık ihtiyaçlarının](#) karşılanmadığını ileri sürdüğü bildirildi.

20 Şubat: Sekiz Türk insan hakları örgütü, kalp yetmezliği ve çok sayıda kronik hastalığı bulunan ve yakın zamanda 19. anjiyoplastisini geçiren 70 yaşındaki mahpus Mehmet

Edip Taşar’ın cezasının derhal ertelenmesi [çağrısında](#) bulundu.

Cinsiyet Temelli Haklar

17 Şubat: Adalet Bakanlığı’nın, LGBT kimliğinin kamuya açık şekilde övülmesini ve eşcinsel törenleri suç sayacak, izinsiz cinsiyet geçiş işlemlerine hapis cezası öngörecektir ve yasal cinsiyet değişikliği şartlarını önemli ölçüde ağırlaştıracak bir [yasa taslağı](#) hazırladığı bildirildi.